

Sygn. akt VII U 2450/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Ala Pilewska-Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 r. w Gdańsku

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do odsetek

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 22 października 2013 r. nr (...) -2

1. zmienia zaskarżoną decyzję w części i zobowiązuje pozwanego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wypłaty ubezpieczonej M. B. ustawowych odsetek od kwoty 19.949,42 (słownie : dziewiętnaście tysięcy dziewięćset czterdzieści dziewięć 42/100) złotych za okres od dnia 16 stycznia 2013 roku do dnia 11 lipca 2013 roku,
2. umarza postępowanie w zakresie ograniczonego odwołania,
3. oddala odwołanie w pozostałej części.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 2450/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej M. B. wpłaty odsetek. W uzasadnieniu powołał się na art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 r. Nr 153 poz. 1227), wskazując, iż organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczeń po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Natomiast w razie ustalenia prawa do świadczeń lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Pozwany organ rentowy wskazał, iż Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wyjaśnił, iż do wydania decyzji niezbędne były akta

emerytalno - rentowe, które znajdowały się w Sądzie i wpłynęły do organu w dniu 11.06.2013 r., którą to datę pozwany uznał za ostatnią okoliczność i od której liczył 30 dniowy termin do wydania decyzji. Podnosząc, iż w dacie 13 czerwca 2013 r. tj. w dacie wydania decyzji został zachowany 30 termin do jej wydania, co skutkuje brakiem podstaw do wpłaty odsetek od kwoty emerytury wypłaconej decyzją z dnia 13.06.2013 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona M. B., żądając zapłaty odsetek ustawowych od kwot wstrzymanego świadczenia emerytalnego za okresy wskazane w odwołaniu tj. od opóźnienia wypłaty świadczenia za miesiąc od października 2011 r. do 13 lipca 2013 r., żądając zasądzenia odsetek od odsetek na podstawie art. 482 k.c., liczonych od daty wniesienia powództwa.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazał, iż decyzją z dnia 04.10.2011 r. wstrzymał wpłatę emerytury wnioskodawczyni od 01.10.2011 r. Na skutek odwołania oraz wywiezionej apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku, Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 13.03.2013 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku i zobowiązał organ rentowy do podjęcia wypłaty emerytury od dnia 01.10.2011 r., zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 30,00 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu. Pozwany wskazał, iż Sąd Apelacyjny w Gdańsku nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego. Pozwany wyjaśnił, także iż wywiódł skargę kasacyjną i złożył wniosek o wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 13.03.2013 r., który został oddalony postanowieniem z dnia 31.05.2013 r. a postanowienie to wpłynęło do organu w dniu 04.06.2013 r. Natomiast decyzję z dnia 13.06.2013 r. w tym przedmiocie organ rentowy wydał w terminie 30 dni od ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Ponadto pozwany wskazał, iż wstrzymanie wpłaty świadczenie emerytalnego od dnia 01.10.2011 r. nie było wynikiem błędu organu rentowego, gdyż na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 257 poz. 1726 oraz z Dz. U. z 2011 r. nr 291 poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS miał on obowiązek zawiesić ubezpieczonej prawo do wpłaty emerytury od dnia 01.10.2011 r., z uwagi na brak rozwiązania stosunku pracy.

Na rozprawie w dniu 26 lutego 2014 r. wnioskodawczyni doprecyzowała odwołanie wskazując, iż żądała odsetek od kwoty wstrzymanej emerytury, od dat podanych w odwołaniu, cofnęła żądanie zasądzenia odsetek od odsetek, wskazała, iż zaległe świadczenie otrzymała w marcu 2013 r.

(vide: protokół z dnia 26.02.2013 r. k. 15 akt sprawy)

W piśmie procesowym z dnia 10 marca 2014 r. dokonała korekty w zakresie czasookresów odsetkowych wskazując na okres do 12.07.2013 r. oraz przedłożyła kopię potwierdzenia przelewu z dnia 29.01.2013 r. na kwotę 3.182,94 zł oraz kopię potwierdzenia przelewu z dnia 12.07.2013 r. na kwotę 19.949,42 zł, z których wynika, iż ww. kwoty zostały zaksięgowane na koncie wnioskodawczyni.

(vide : pismo z dnia 10.03.2014 r. wraz z załącznikami k. 19-21 akt sprawy)

Na rozprawie w dniu 07 maja 2014 r. pełnomocnik wnioskodawczyni doprecyzował odwołanie wskazując, iż żąda odsetek od należności za okres od 01.10.2011 r. do 21.11.2012 r.

(vide: protokół z dnia 07.05.2014 r. k....)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. B. urodzona w dniu (...), z zawodu inżynier rolnik, nabyła prawo do emerytury od dnia 14 maja 2009 r.

dowód: decyzja pozwanego o przyznaniu prawa do emerytury z dnia 15 czerwca 2009 r. – k. 105-106 akt ubezpieczeniowych

Decyzją z dnia 04 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wstrzymał ubezpieczonej wypłatę emerytury od dnia 01 października 2011 r. z uwagi na to, że kontynuowała ona zatrudnienie.

dowód: decyzja pozwanego o wstrzymaniu wypłaty emerytury z dnia 04.10.2011 r. – k. 223 akt ubezpieczeniowych

Na skutek odwołania wnioskodawczynie od tej decyzji z dnia 04.10.2011 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 12 marca 2012 r. (sygn. akt VII U 3264/11) oddalił odwołanie.

Wnioskodawczynie wywiodła apelację od przedmiotowego wyroku .

W dniu 17 marca 2012 r. wnioskodawczynie M. B. wezwała organ rentowy do wypłaty zaległych świadczeń emerytalnych w kwocie 9.645,00 zł za okres od 01.10.2011 r. do 31.03.2012 r. wraz z odsetkami.

Decyzją z dnia 04 kwietnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej M. B. prawa do zwrotu zawieszonyj emerytury

W uzasadnieniu wskazał, iż wyrok TK z dnia 28 lutego 2012 (K 5/11) nie stanowi podstawy do uwzględnienia roszczenia – wskazanego w wezwaniu do zapłaty z dnia 01.10.2011 r., ponieważ świadczenie zostało zawieszony na podstawie art. 103a ustawy.

W dniu 16 listopada 2012 r.(wpływ do organu) wnioskodawczynie wezwała pozwany organ rentowy do zapłaty zwieszonych świadczeń emerytalnych w łącznej kwocie 22 505 zł wraz z odsetkami za każdy okres, który organ rentowy potraktował jako wniosek o wznowienie postępowania.

Postanowieniem z dnia 02 stycznia 2013 r. pozwany wznowił postępowanie o wstrzymanie wypłaty emerytury od 01.10.2012 r.

Rozpatrując apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego Gdańsku z dnia 12.03.2012 r. a Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 13 marca 2013r. zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do podjęcia wypłaty na rzecz M. B. emerytury od dnia 01 października 2011 r. (pkt I sentencji wyroku), zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz M. B. kwotę 30,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Decyzją z dnia 23 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wznowił wypłatę emerytury wnioskodawczynie M. B. od 22 listopada 2012 r.

W dniu 29 kwietnia 2013 r. wnioskodawczynie wezwała Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do zapłaty świadczeń emerytalnych w łącznej kwocie 22.076,30 zł wraz z odsetkami.

dowód: odwołanie z dnia 20.10.2011 r. k. 225-227, wezwanie do zapłaty k. 251-253 akt ubezpieczeniowych, decyzja z dnia 04.04.2012 r. k. 225 verte, wezwanie do zapłaty z dnia 15.11.2012 k. 281 akt ubezpieczeniowych, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13.03.2013 r. wraz z uzasadnieniem sygn. III AUa 814/12 k. 273-280 akt ubezpieczeniowych, postanowienie z dnia 02.01.2013 r. k. 287 akt ubezpieczeniowych, decyzja z dnia 23.01.2013 r. k. 303-304 akt ubezpieczeniowych, wezwanie do zapłaty z dnia 29.04.2013 r.k.305-307 akt ubezpieczeniowych

W dniu 09 maja 2013 r. pozwany organ rentowy wywiodł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 marca 2013 r. i jednocześnie złożył wniosek o wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 marca 2013 r. sygn. III AUa 814/12.

Postanowieniem z dnia 31 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił wniosek o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku III Wydział Pracy Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie III AUa 814/12.

W dniu 23 lipca 2013 r. pozwany organ rentowy cofnął skargę kasacyjną i wniósł o umorzenie postępowania w sprawie Postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2013 r. Sąd Najwyższy w Warszawie umorzył postępowanie kasacyjne.

vide: skarga kasacyjna z dnia 09 maja 2013 r. k. 314-322 akt ubezpieczeniowych, wniosek pozwanego o wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13.03.2013 r. k. 311 akt ubezpieczeniowych, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31.05.2013 r. k. 323-324 akt ubezpieczeniowych, pismo pozwanego dnia 23.07.2013r. k. 371 akt ubezpieczeniowych, postanowienie Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 06.08.2013 r. k. 375-v.

W dniu 10 czerwca 2013 r. wnioskodawczyni M. B. wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 22076, 00 zł wraz z odsetkami.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2013 r. , wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. podjął wypłatę emerytury ubezpieczonej za okres od 01.10.2011 r. do 21.11.2012 r.

W dniu 23 września 2013 r. wnioskodawczyni M. B. wezwała Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do zapłaty należnych odsetek od kwot netto wstrzymanego świadczenia za okres od 14.10.2011 r. do 12.07.2013 r.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 22 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej M. B. wpłaty odsetek.

vide: wezwanie do zapłaty z dnia 10.06.2013 r. k. 343-345 akt ubezpieczeniowych, decyzja z dnia 13.06.2013 r. k. 351-352 akt ubezpieczeniowych, wezwanie z dnia 23 września 2013 r. k. 382 akt ubezpieczeniowych, zaskarżona decyzja z dnia 22.10.2013 r. k. 384 akt ubezpieczeniowych.

Powyższy stan faktyczny był między stronami niesporny, a ponadto wynikał on z dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonej M. B. jako częściowo zasadne i w tej części zasługuje na uwzględnienie.

Na początku rozważań wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 13 marca 2013 r. (sygn. akt AUa 814/13) zmienił zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy w Gdańsku z dnia 12 marca 2012 r. i poprzedzając go decyzję organu rentowego i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do podjęcia wypłaty świadczenia emerytalnego od 01 października 2011 r., zasądził od organu rentowego na rzecz M. B. kwotę 30,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Decyzją z dnia 13 czerwca 2013 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury za okres od 01.10.2011 r. do 21.11.2012 r. ustalając należności za ten okres na kwotę 22.637,90 zł brutto

(decyzja k.351 akt ubezpieczeniowych). Wnioskodawczyni wezwała zakład ubezpieczeń społecznych do zapłaty odsetek od kwot świadczenia za okres od 14.10.2011 r. do 12.07.2013 r. Stanowisko pozwanego w tym zakresie było negatywne .

Stosownie do art. 85 ust. 1 ustawy jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Wskazany przepis stanowi z jednej strony jedyną w prawie ubezpieczeń społecznych podstawę prawną żądania przez ubezpieczonego od organu rentowego odsetek za zwłokę w ustaleniu i wypłacie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, natomiast z drugiej strony (jak każdy inny przepis prawa materialnego), znajduje zastosowanie w konkretnej sprawie, wówczas

gdy ustalone w niej okoliczności faktyczne pozwalają na dokonanie subsumcji, to jest przyporządkowanie tych ustaleń hipotezie rozważanego przepisu. Jeśli zatem owe ustalenia faktyczne pozwalają na przyjęcie tezy, że organ rentowy – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, to niewątpliwie jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych przewidzianych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to jednak przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ ten nie ponosi odpowiedzialności. Tym samym organ rentowy gdy wypłaca emeryturę „ zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K2/12” jest obowiązany do wypłaty odsetek – stosowanie do art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jeśli w okolicznościach konkretnej sprawy zostaną spełnione wszystkie przesłanki uzasadniające zastosowanie tego przepisu.

Podkreślenia wymaga, że Sejm na posiedzeniu w dniu 13 grudnia 2013 r. uchwalił ustawę z dnia 13 grudnia 2013r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 01 października 2011r do 21 listopada 2012 r. a Senat przyjął tę ustawę bez zastrzeżeń. Ustawa ta stanowi bez wątpienia reakcją Parlamentu na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. K. 2/12. Jest klasycznym przykładem regulacji o charakterze epizodycznym , określającym zasady ustalania i wypłat emerytury, do której prawo zostało zawieszona na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz.1726 z 2011 r. Nr 291 poz.1707 oraz z 2012 r. poz. 1285) w związku z art. 103 ustawy o emerytalnej (tj. Dz. U z 2013 r. poz.1440), w okresie od 01 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.). Ustawa ta oprócz potwierdzonej zasady wypłaty (wyrównania) na rzecz uprawnionych świadczeniobiorców całej zawieszony emerytury , zawiera również regulacje dotyczące wypłaty odsetek od tego świadczenia. Artykuł. 4 ust 2 stanowi bowiem, że kwota zawieszony emerytury obliczona w sposób określony w ust.1 (czyli suma emerytur w wysokości w jakiej przysługiwały w okresie o którym mowa w art. 1 tj. w okresie od 01 października 2011 r. do 21 listopada 2012r. z uwzględnieniem ich waloryzacji), przysługuje wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonej przepisami prawa cywilnego. Zgodnie z ust. 3 tego przepisu odsetki o których mowa w ust 2 przysługują do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy . Regulację tę wspiera dodatkowo art. 8 ust. 1 ustawy zgodnie z którym emeryci, w przypadku których wypłata zawieszony emerytury została ustalona na podstawie prawomocnego wyroku sądu, w których sąd nie orzekł o odsetkach albo roszczenie o odsetki zostało oddalone, mogą złożyć wniosek o wypłatę odsetek od zasadzonej kwoty :

- 1) do dnia wypłaty- w przypadku gdy wypłata zawieszony emerytury nastąpiła przed dniem wejścia w życie ustawy ;
- 2) do dnia wejścia ustawy w życie – w przypadku gdy wypłata zawieszony emerytury nastąpiła po dniu wejścia w życie ustawy,

a także ust. 2 w myśl którego do wniosku, o którym mowa w ust 1 stosuje się przepisy art. 7 ust 3 i 4, co oznacza, że wniosek o odsetki składa się w organie rentowym a organ ten wydaje decyzję w terminie 60 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Natomiast stosowanie do art. 10 pkt 2 ustawy w sprawach nieuregulowanych w niej stosuje się odpowiednio między innymi art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przepisów wydanych na podstawie art. 85 ust. 2 tej ustawy.

Biorąc pod uwagę przedstawioną argumentację Sąd zauważa więc, że de lege lata zastosowanie w sprawie, w której przedmiotem sporu jest między innymi prawo do odsetek za zwłokę w wypłacie emerytury, do której prawo zostało zawieszona na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy o emerytalnej, art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych może rodzić wątpliwości nie tyle co do możliwości stosowania tego przepisu, gdyż obowiązek jego uwzględnienia w przypadku oceny zasadności roszczenia zapłatę odsetek za zwłokę w ustaleniu lub wypłacie świadczenia przez organ rentowy z przyczyn wcześniej podniesionych jest oczywisty, lecz w zakresie dotyczącym sposobu określenia daty, od której przewidziane w tym przepisie odsetki mogą zostać przyznane.

Rozważania w tej kwestii należy rozpocząć od przypomnienia, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. K2/12, który stwierdził, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 j.t.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 01 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP, został opublikowany w dniu 22 listopada 2012 w Dzienniku Ustaw z 2012 r., póź. 1285. Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP oznacza to, iż z tym właśnie dniem, skoro Trybunał nie postanowił inaczej, wymieniony wyrok wszedł w życie, a co za tym idzie wymienione w nim przepisy utraciły moc obowiązującą w zakresie określonym w tym wyroku. Słuszne jest zatem stanowisko, iż z chwilą opublikowania wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. owe przepisy utraciły zdolność do wymuszania określonego zachowania, zarówno przez ich adresatów, jak również przez organy stosujące prawo.

Sąd Okręgowy w obecnym składzie w pełni podziela równocześnie utrwalony w orzecznictwie pogląd o retroaktywnym skutku orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego derogujących konkretne przepisy jako niezgodne z Konstytucją RP, który należy rozumieć w ten sposób, że uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją przepis prawa nie może być stosowany przez sądy i inne organy w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału (por. postanowienie z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAPiUS 2001 nr 10, póź. 331 oraz wyroki: z dnia 5 września 2001 r., II UKN 542/00, OSNP 2003 nr 2, póź. 36, z dnia 12 czerwca 2002 r., II UKN 419/01, OSNAPiUS 2002 nr 23, póź. 58, z dnia 27 września 2002 r., II UKN 581/01, OSNP 2003 nr 23, póź. 581, z dnia 18 grudnia 2002 r., I PKN 668/01, OSNP 2004 nr 3, póź. 47, z dnia 24 stycznia 2006 r., I PK 116/05, OSNP 2006 nr 23-24, póź. 353, czy też powołany w uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego wyrok z dnia 20 maja 2009 r., I CSK 379/08, OSNC 2009 nr 12, póź. 172). Pogląd ten w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy pozwala zaś uznać za w pełni uprawnione stanowisko, że w przypadku ponownej oceny uprawnień ubezpieczonego do emerytury w okresie, w którym uprawnienia te były zawieszono a wypłata świadczenia wstrzymana, ocena ta powinna być dokonywana w taki sposób, jakby przepisy powodujące wstrzymanie wypłaty nie obowiązywały.

Nie ulega jednakże wątpliwości, że w wymienionym okresie uprawnienia ubezpieczonej były ukształtowane decyzją z dnia 04 października 2011 r., mocą której zawieszono jej prawo do emerytury oraz wstrzymano wypłatę tego świadczenia. Wypada też podkreślić, iż mimo wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. decyzja ta nie utraciła mocy.

Na wniosek ubezpieczonej z dnia 16.11.2012 r. pozwany organ rentowy postanowieniem z dnia 02 stycznia 2013r. wznowił postępowanie w sprawie wstrzymania wypłaty emerytury do 01.10.2011 r. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012rK2/12. (k. 287 akt ubezpieczeniowych).

Przy czym decyzją z dnia 23 stycznia 2013 r. organ rentowy wznowił wypłatę emerytury od 22.11.201 r. (k. 303 akt ubezpieczeniowych).

Jednocześnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 marca 2013 r. Sąd ten zmienił decyzję z dnia 04 października 2011 r. i zobowiązał organ rentowy do podjęcia wypłaty świadczenia od 01.10.2011 r. Na skutek powyższego organ rentowy wydał decyzję 13 czerwca 2013 r. podejmując wypłatę emerytury od 01.10.2011 r. do 21.11.2012 r.(k. 351 akt ubezpieczeniowych).

Godzi się także podkreślić , iż ubezpieczona nie pozostała bierna i chociaż odwołała się od niekorzystnego dla niej wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 marca 2012r. do Sądu Apelacyjnego , to nie czekając na rozstrzygnięcie jej apelacji , w dniu 16 listopada 2012 r. wystąpiła z wnioskiem o zapłatę zaległych emerytur z powołaniem na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego (k. 281 akt ubezpieczeniowych) .

Jak już podniesiono , pozwany w następstwie powyższego wznowił postępowanie sprawie , lecz wypłacił ubezpieczonej wyłącznie emerytury za okres od dnia 22 listopada 2012r.

Zgodnie z treścią stanowiącego jedyną w prawie ubezpieczeń społecznych podstawę prawną żądania przez ubezpieczonych od organu rentowego odsetek za zwłokę w ustaleniu i wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli organ rentowy - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych przewidzianych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to jednak przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Dodać wypada, że dla oceny ewentualnego przysługiwania odsetek na podstawie powołanego przepisu konieczne jest równoczesne zastosowanie dalszych regulacji prawnych, do których przepisu ten odsyła. W odniesieniu do stanu faktycznego sprawy, są to w szczególności art. 118 ust. 1, 2, 4,5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepisy te stanowią, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji (ust. 1), a jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1 (ust. 2).

Przepisy te stosuje się zaś odpowiednio przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość (ust. 4), przy czym wypłata świadczenia wynikająca z takiej decyzji następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni (ust. 5).

Nie ulega wątpliwości, że po wydaniu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r., prawo ubezpieczonej do zawieszanej emerytury było budziło żadnej wątpliwości. Biorąc jednakże pod względ to, że pozwany organ nie miał obowiązku podjęcia wypłaty zaległego świadczenia z urzędu, konieczny był w tym względzie wniosek ubezpieczonej, z którym wystąpiła ona w dniu 16 listopada 2012r.

Analizując, w kontekście powyższego żądanie odsetek, wskazać należy, iż brak jest podstaw do ich przyznania tak, jak chce tego ubezpieczona.

Na rozprawie w dniu 07 maja 2014 r. pełnomocnik ubezpieczonej wskazał, iż żąda odsetek od należności za okres od 01.10.2011 r. do 21.11.2012 r., wartość tych należności ubezpieczona określiła w piśmie procesowym z dnia 10 marca 2014 r. na kwotę 19 949,42 zł, natomiast okresy odsetkowe zostały wskazane w odwołaniu poprzez wskazanie daty od 14 października 2011 r. poprzez kolejne miesiące do 14 listopada 2012 r. a końcowy okres odsetkowy został wskazany datą 12 lipca 2013 r.

Zasądzenie odsetek od poszczególnych miesięcznych należności oznaczałoby przyjęcie odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za cały okres, w którym wypłata świadczenia była wstrzymana. Sytuacja taka byłaby uzasadniona tylko wówczas, gdyby znać, że decyzja organu rentowego zawieszająca prawo do emerytury i wstrzymująca wypłatę tego świadczenia stanowiła następstwo błędu tego organu w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który w judykaturze jest wprawdzie rozumiany szeroko (por. powołany przez Sąd pytający wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011 r., I UK 332/10, LEX nr 811827 i orzecznictwo w nim przytoczone), jednakże nie obejmuje sytuacji, w której organ rentowy (w chwili wydania decyzji) działa na podstawie nie budzących wątpliwości interpretacyjnych przepisów ustawy, które bez wątpienia korzystają z domniemania konstytucyjności aż do chwili uznania ich przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją. Decyzja wydana w takich warunkach nie może też być uznana za bezprawną, gdyż podstawa prawna do jej wydania odpadła dopiero po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Należy zatem uznać, że decyzja taka

stanowi przypadek, w którym opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Z powyższego wynika zatem, iż brak jest podstaw do przyznania odsetek ubezpieczonej zgodnie z jej żądaniem tj. za okresy opóźnionej wypłaty poszczególnych emerytur. Natomiast uprawnione jest zasądzenie tych należności od sumy wstrzymanych za okres 1.10.2011r. – 21.11.2012r. emerytur według reguł określonych art.85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) i art. 118 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odsetki te przyznał Sąd od dnia 16 stycznia 2013 r., kierując się zasadą wyrażoną w art. 118 ust. 4 i 5 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Mając na uwadze, iż ubezpieczonej emerytura była wypłacana do 15-go dnia każdego miesiąca, datę opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego (22 listopada 2012 r.), uznanej za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, od następnego terminu wypłaty świadczenia (15 grudnia 2012 r.) oddzielał okres krótszy niż 30 dni, zasadnym było przyjęcie, że termin wymagalności świadczenia winien przypadać na datę 15 stycznia 2013 r. (czyli kolejny najbliższy termin płatności), tym samym opóźnienie pozwanego nastąpiło od dnia 16 stycznia 2013 r. Data końcowa uwarunkowana została datą wypłaty świadczenia przez organ rentowy w kwocie 19.949,42 zł tj. w dniu 12.02.2013 r. a zatem odsetki należne są do dnia poprzedzającego dzień wypłaty zaległego świadczenia tj. do dnia 11.07.2013 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w części zobowiązując pozwanego do wypłaty odsetek za okres od 16 stycznia 2013 r. do 11 lipca 2013 r.

W pkt II sentencji wyroku Sąd na mocy art. 355 § 1 kpc umorzył postępowanie w zakresie ograniczonego żądania co do zasądzenia odsetek od odsetek oraz mając na względzie ograniczenie żądania odsetek wyrażone pismem z dnia 10 marca 2014r .

W pozostałym zakresie, na mocy art. 477¹⁴ §1 kpc Sąd oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia .

SSO Elżbieta Zabrocka